

# VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha č.

k usnesení vlády

ze dne 18. května 2009 č. 639

## Stanovisko

**vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 810)**

Vláda na své schůzi dne 18. května 2009 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 810), a vyjádřila s tímto návrhem **nesouhlas**, zejména z těchto důvodů:

1. Vláda namísto předloženého návrhu na regulaci výše úroků upřednostňuje plnou transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES o smlouvách o spotřebitelském úvěru, a to prostřednictvím nového zákona, který připravuje a který by měl nabýt účinnosti od května 2010. Do té doby vláda považuje současnou regulaci výše úroků za dostačující, a to zejména ve spojení s ustanovením § 39 občanského zákoníku, podle něhož je neplatný takový právní úkon, který se svým obsahem nebo účelem příčí dobrým mravům.

2. Pokud jde o část první návrhu zákona, vláda uvádí, že z formálního hlediska je navržené zpracování výkladového ustanovení do samostatného písmene mezi základní a kvalifikovanou skutkovou podstatu zcela nevhodné. Vláda nesouhlasí s tím, aby byl trestním zákonem definován „hrubý nepoměr“, a to ještě pouze ve vztahu ke spotřebitelským úvěrům. Jednotlivé případy je třeba posuzovat vždy individuálně. Pokud by byl návrh akceptován, pak by navíc trestnost jednání byla odvislá i od vydání vyhlášky či jiného opatření České národní banky, což lze jen obtížně akceptovat. Navržená definice je nesrozumitelná, neboť není zřejmé, co se rozumí „násobkem“, jakou formou stanoví Česká národní banka průměrnou výši úrokové sazby a co se stane, pokud nebude tato sazba stanovena. Není zřejmé, co se v návrhu míní průměrnou výší roční úrokové sazby na trhu, zda jde o průměr sazeb spotřebitelských úvěrů či všech sazeb, včetně například sazeb za vklady apod. Kromě toho vláda upozorňuje, že je navrženo novelizovat zákon, který bude s účinností od 1. ledna 2010 nahrazen novým zákonem.

3. K části druhé návrhu zákona vláda uvádí, že nesouhlasí s uplatněním kritéria „maximální roční výšky ceny spotřebitelského úvěru“, jehož obsah je zcela nejasný. Návrhem zákona se sice neruší roční procentní sazba nákladů (RPSN), avšak vztah mezi maximální roční výší ceny spotřebitelského úvěru a RPSN není zřejmý. Zavedení navrženého institutu by vedlo k tomu, že čím by byla doba splácení úvěru delší, tím by byla maximální roční cena spotřebitelského úvěru nižší. Tato část návrhu zákona obsahuje další závažné nedostatky, jako je nepřímá novela zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (bod 4 návrhu), přenáší odpovědnost za schopnost splácet úvěr ze spotřebitele na věřitele, navržený způsob prokazování solventnosti dlužníka je administrativně náročný a pracuje s nepřesnými pojmy a rovněž s pojmy, které náš právní řád nezná (například pojem „sociální dávky“). Nová směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES o smlouvách o spotřebitelském úvěru předpokládá celou řadu dalších požadavků na informování spotřebitele před uzavřením smlouvy a vláda proto doporučuje věc řešit v souvislosti s novým zákonem, který, jak výše uvedeno, připravuje.

4. Vláda nesouhlasí s návrhem obsaženým v části třetí návrhu zákona, tj. s navrženou novelou občanského zákoníku. Ustanovení § 56 odst. 3 občanského zákoníku je transpozicí přílohy směrnice Rady 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, přičemž tato směrnice obdobné ustanovení, které je v návrhu zákona uvedeno, neobsahuje. Při současném zařazení takového ustanovení do občanského zákoníku a do zákona o spotřebitelském úvěru by pak byla aplikace možná pouze na omezený okruh vztahů (tam, kde je vyloučena aplikace zákona o spotřebitelském úvěru). Obecnou úpravu úrokového stropu i pro nespotřebitelské úvěry nepovažuje vláda za důvodnou.

5. Pro úplnost vláda upozorňuje, že návrh zákona má rovněž legislativně technické nedostatky, například ustanovení o nabytí účinnosti je upraveno samostatně pro každou část návrhu zákona.